

NIEUHAMOWANY (10) *part praet pass pf*

W pisowni łącznej (6), w rozłącznej (4).

e oraz o prawdopodobnie jasne (tak w nie- oraz hamowany); oba a jasne.

sg m N nieuhamowany (2). ◇ G nieuhamowan(e)go (1). ◇ f N nieuhamowaną (2). ◇ n N nieuhamowan(e) (1). ◇ G nieuhamowan(e)go (1). ◇ pl N subst nieuhamowan(e) (1). ◇ A m pers nieuhamowan(e) (1). subst nieuhamowan(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

W funkcji przymiotnika (10) :

1. Nie dający się powstrzymać, niemożliwy do powstrzymania, do opanowania (4) :

nieuhamowany w czym (2): A Pan Bog w miłosierdziu fwym nieuhámowány/ dawał im Sędziaki ludzie dziwnie mężne SkarŻyw 558, 527.

Wyrażenia: [»nieuhamowany gniew«: Excandescencia, Iachzorn. Pol. Srogi/ nievhámowány gniew. Volck 81.]

»rzecz nieubamowana« (1): iŕz fię zawżdy łzami/ ná mękę Páńlką wŕpomináiąc/ zálewáá: ták bárzo/ iŕz rzecz byá nie vhámowána. SkarŻyw 580.

W przen (1) :

Wyrażenie: »serca [na co] nieuhamowanego« = nie dający się powstrzymać (1): Wmiłosierdziu był fercá ná ludzką nędzą nieuhámowanego: iáłmużną y czym mógł nikogofz nieopuscił. SkarŻyw 354.

2. Nieposkromiony, nieujarzmiony; niesforny, zuchwały; impotens Modrz, Cn; effrenatus, effrenus, ferox, indomitus, infrenabilis, infrenus, proiectus Cn (6) : BielKron [332²]; *Tákze też y odŕzczenie nie vhámowane [...] ktorzy Koŕcioł Boży trwożą/ tárzáią/ roŕpráŕzáią/ powinna ieŕt zwierzchnoŕ hámowác/ powŕŕiągác WujJudConf 214; O iáko wielka liczbá ieŕt onych/ ktore nieuhámowana do otrzymánia vrzędow chęc/ y ŕpor o doŕtoieńtwa nędznie trapi ModrzBaz 39v; LatHar 326; WujNT 791 marg.*

a. Gwałtowny; porywczy (1) : *Nie vbłagáńŕze [Parki] niŕ morze rozgniewáne/ Słuŕŕŕze niŕli wiátry nie vhámowane. KlonŻal D.*

Synonimy: 1. niepowŕŕiągniony, nieumiarkowany; 2. niehamowny, nieokrocony, nieokrotły, nieposłuszny, nieuchodzony, nieugłaskany, nieujeżdżony, nieujęty, nieukrocony, nieuniesiony, nieunoszony, nieuskromiony.

Cf UHAMOWANY